



TÜRK STANDARDLARI ENSTİTÜSÜ

OTOMOTİV MERKEZİ BAŞKANLIĞI

ARAÇ TADİL, İNCELEME, ONAY VE BELGELENDİRME YÖNERGESİ

2013

Yönetim Kurulu Kararı	: 28/02/2013 – XVIII/74-537
Yürürlük Tarihi	: 01/04/2013
Revizyon Tarihi	: -
Revizyon No	: 00
Revizyon Yürürlük Tarihi	: -

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak, Kısaltma ve Tarifler

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönerge; “Araçların İmal, Tadil ve Montajı Hakkında Yönetmelik”e göre, yapım aşamasında “Araçların İmal, Tadil ve Montaj Projelerinin İnceleme ve Onayı” ile “AİTM Seri Tadilat/Seri İmalat Tip Onay Belgesi” ve “AİTM Münferit Araç Uygunluk Belgesi” verilmesi ile ilgili olarak Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının, Türk Standardları Enstitüsüne tevdi ettiği görev ve yetki çerçevesinde ve diğer Bakanlıkların talep ettiği araçların belgelendirilmesi hizmetinin verilmesi esas ve usullerini belirlemek amacı ile hazırlanmıştır.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönerge; Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ve diğer Bakanlıklar ile Türk Standardları Enstitüsü arasında imzalanan protokoller ve ilgili mevzuat ile “Araçların İmal, Tadil ve Montajı Hakkında Yönetmelik” çerçevesinde;

- a) Seri Tadilat / Seri İmalat Tip Onay Belgesi verilmesini,
 - b) İthal araçların denetlenmesi ve uygunluk yazılarının/belgelerinin verilmesini,
 - c) Tadilatlarla ilişkin projelerin onaylanarak Münferit Araç Uygunluk Belgesi verilmesini,
 - ç) “Motorlu Araçlar ve Römorkları Tip Onay Yönetmeliği” kapsamında tamamlanmamış Araç Tip Onay Belgesi bulunan araçlarda yapılacak tek tek çok aşamalı Tip Onayı uygulamalarını,
 - d) “Araçların İmal, Tadil ve Montajı Hakkında Yönetmelik” veya “Motorlu Araçlar ve Römorkları Tip Onay Yönetmeliği” kapsamında Uygunluk Belgesi verilmesini,
- kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönerge, 132 Sayılı Türk Standardları Enstitüsü Kuruluş Kanunu, “Araçların İmal, Tadil ve Montajı Hakkında Yönetmelik” ile Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının “Araçların İmal, Tadil ve Montajı Hakkında Yönetmelik” kapsamındaki bazı görevlerin Türk Standardları Enstitüsünce yürütülmesi hususunda yetkilendirilmesine dair protokollere dayanılarak hazırlanmıştır.

Kısaltmalar ve tarifler

- MADDE 4 –** (1) Bu Yönergede geçen;
- a) AİTM: Araçların İmal, Tadil ve Montajı Hakkında Yönetmeliği,
 - b) Bakanlık: Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı’nı,
 - c) Dış İnceleme Elemanı: Türk Standardları Enstitüsü Dış İnceleme Elemanları Yönergesine göre, araç proje faaliyetleri için yeterli eğitim, deneyim ve teknik yeterliliğe sahip kişileri,
 - ç) Firma: Müracaatta bulunan gerçek ya da tüzel kişiyi,
 - d) Genel Sekreterlik: Türk Standardları Enstitüsü Genel Sekreterliği’ni,
 - e) Hukuk Müşavirliği: Türk Standardları Enstitüsü Hukuk Müşavirliği’ni,
 - f) MARTOY: Motorlu Araçlar ve Römorkları Tip Onay Yönetmeliğini,
 - g) MOTOY: İki veya Üç Tekerlekli Motorlu Araçlar Tip Onay Yönetmeliğini,
 - ğ) Münferit Araç Uygunluk Belgesi: Yetkili mühendis tarafından hazırlanmış Türk Standardları Enstitüsü tarafından onaylanan AİTM Münferit Araç Uygunluk Belgesini,
 - h) OMB: Türk Standardları Enstitüsü Otomotiv Merkezi Başkanlığını,

1) Protokol: Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın "Araçların İmal, Tadil ve Montajı Hakkında Yönetmelik" kapsamındaki bazı görevlerin Türk Standardları Enstitüsü'nce yürütülmesi hususunda yetkilendirilmesine dair protokol/protokolleri,

i) Tip Onay Belgesi: AİTM Seri Tadilat/Seri İmalat Tip Onay Belgesini ve MARTOY Münferit Araç Tip Onayı Belgesini,

j) TORTOY: Tekerlekli Tarım veya Orman Traktörleri Tip Onay Yönetmeliği'ni,

k) TSE: Türk Standardları Enstitüsü'nü,

l) Yönerge: OMB Araç Tadil, İnceleme, Onay ve Belgelendirme Yönergesi'ni,

m) Yönetim Kurulu: Türk Standardları Enstitüsü Yönetim Kurulu'nu,

ifade eder.

(2) Diğer tarifler AİTM ve Bakanlıkça yayımlanan diğer yönetmelikler ve ilgili tebliğlerde belirtilmiştir.

İKİNCİ BÖLÜM

Organlar

Araç Proje Belgelendirme Komisyonu

MADDE 5 – (1) OMB'nin gerekli gördüğü yerlerde faaliyet göstermek üzere, tarafsızlık, bağımsızlık ve şeffaflık ilkesini sağlayabilecek şekilde, belgelendirme hizmetleri konusunda bilgi ve tecrübe sahibi TSE personeli arasından seçilen, OMB'nin yazılı tavsiyesi ve Genel Sekreterliğin teklifi üzerine TSE Başkanı tarafından atanan organdır.

(2) Bu Komisyon, yönergenin uygulanması ile ilgili olarak "AİTM Seri Tadilat/Seri İmalat Tip Onay Belgesi" verilip verilmemesi, kapsam değişikliği, belgenin yenilenmesi, belgenin askıya alınması, süre verilmesi, firmaların kendi talepleri dışındaki belge iptalleri ve bu yönergenin diğer maddeleri ile kendilerine yetki verilen konularda karar almaya yetkilidirler.

(3) Kararlar, katılanların ekseriyeti ile alınır, oylamada çekimser kalınmaz, eşitlik halinde karar, Başkanın oyuna göre alınır ve sekretarya hizmetlerini Araç Proje Müdürlüğü yürütür.

OMB İtiraz ve Şikayet Komisyonu

MADDE 6 – (1) Tarafsızlık, bağımsızlık ve şeffaflık ilkesini sağlayabilecek şekilde, TSE bünyesinde görev yapmakta olan ve belgelendirme hizmetleri konusunda bilgi ve tecrübe sahibi TSE personeli arasından seçilen, OMB'nin yazılı tavsiyesi ve Genel Sekreterliğin teklifi üzerine TSE Başkanı tarafından atanan, bu yönerge kapsamında yürütülen hizmetlerle ilgili bütün itiraz, şikâyet ve uyuşmazlıkları karara bağlayan OMB bünyesindeki organdır.

OMB İstişare Komisyonu

MADDE 7 – OMB tarafından yürütülmekte olan faaliyetlerin gerçekleştirilmesinde; tarafsızlık, politika ve uygulamalarını izlemek ve sonuçları değerlendirerek üst yönetime tavsiyelerde bulunmak üzere hizmet verilen konularda bilgi ve tecrübe sahibi TSE personeli arasından seçilen, OMB'nin yazılı tavsiyesi ve Genel Sekreterliğin teklifi üzerine TSE Başkanı tarafından atanan organdır.

OMB Uzman Onay Komisyonu

MADDE 8 – OMB faaliyetlerinde görevlendirilecek personelin yeterliliğini değerlendirerek onaylamakla yetkili, hizmet verilen konularda bilgi ve tecrübe sahibi TSE personeli arasından seçilen, OMB'nin yazılı tavsiyesi ve Genel Sekreterliğin teklifi üzerine TSE Başkanı tarafından atanan organdır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Müracaat, İnceleme ve Belgelendirme Tetkik, Tasdik ve Uygulama Esasları

Müracaat

MADDE 9 – (1) Bu Yönerge kapsamındaki işlemler için yapılacak müracaatlar, www.tse.org.tr internet sayfasında yayımlanan usul ve esaslara uygun olarak OMB Araç Proje Müdürlüklerine veya konu ile ilgili yetki verilen TSE'nin taşra teşkilatına yapılabilir. Müracaat sahibinden müracaat ya da inceleme esnasında ilave bilgi ve belgeler istenebilir. Müracaat sırasında müracaat sahibinin OMB Hizmet Sözleşmesi'ni imzalaması esastır.

Yetkili teknik sorumlular

MADDE 10– (1) Firma, AİTM'de belirtilen bir yetkili mühendisi Teknik Sorumlu olarak OMB'ye bildirmekle yükümlüdür. Teknik Sorumlular, bu yönerge kapsamında yapmış oldukları uygulamaların mer'i mevzuata uygunluğundan firma yetkilileri ile birlikte müştereken ve müteselsilen sorumludur.

(2) Firma, birden fazla Teknik Sorumlu belirleyebilir ve bu sorumluları gerektiğinde değiştirebilir. Değişiklikler iki (2) ay içerisinde OMB'ye yazılı olarak bildirilmek zorundadır.

AİTM Seri Tadilat/Seri İmalat Tip Onayı Belgesi

MADDE 11 – (1) Müracaat dosyasında eksik bulunması halinde eksikliklerin tamamlanması için firmaya süre verilir. Bu süre altı (6) aydan fazla olamaz. Müracaat sahibi firma tarafından, verilen süre içerisinde eksikliklerin giderilmemesi ve/veya inceleme yapılmasını kabul etmemesi halinde, yapılan tüm hizmetlerin ücreti fatura edilerek müracaat işleminden kaldırılır. Müracaatın iptali, müracaat sahibi firmanın yazılı talebi ile de yapılabilir. Müracaat sürecinin tamamlanmasını müteakip, firmanın üretim yerinde inceleme yapmak üzere planlama yapılır.

(2) Üretim yerinin teknik alt yapısı ve müracaat kapsamında üretilen prototip araç/araçların uygunluğu OMB'nin belirlemiş olduğu kriterler çerçevesinde incelenir. İncelenecek prototip araç/araçlar incelemeden önce firmaya bildirilerek inceleme esnasında hazır olması istenir.

(3) Müracaat sahibi firmada son altı (6) ay içerisinde üretim yeri incelemesi yapılmışsa, birim amirinin uygun görmesi şartıyla yeni bir üretim yeri incelemesi yapılmayabilir. Bu durumda sadece, müracaata konu prototip araç/araçlar belirlenecek bir adreste incelenir.

(4) Yapılan inceleme sonucunun uygun olması durumunda teknik dosya nihai belgelendirme kararı için Araç Proje Müdürlüğü Belgelendirme Komisyonu'na sunulur. Komisyon kararının olumlu olması halinde firma ile Tip Onay Sözleşmesi imzalanır ve Seri Tadilat/Seri İmalat Tip Onay Belgesi düzenlenir.

(5) İnceleme sonucunun uygun olmaması durumunda, firma eksiklikleri ne kadar sürede gidereceğini beyan eder ancak bu süre altı (6) ayı geçemez. Bu süre içerisinde eksiklikler giderildiğinde bu maddenin 4. bendine göre işlem yapılır. Bu sürede eksikliklerin giderilmemesi halinde verilen tüm hizmetlerin ücreti fatura edilerek müracaat işleminden kaldırılır.

(6) AİTM Seri İmalat Tip Onayı Belgesi müracaatında; talep edilen ürün için kullanılacak ticari markanın ürünle ilgili Türkiye'de ve/veya ürünün piyasaya arz edileceği ülkelerde tescilli olması esastır. Ancak, marka tescili ile ilgili işlemlerin, müracaatı yapılan ürün için başlatılmış olduğuna dair yazı ya da belge sunulması halinde, müracaat kabul edilir. Müracaat sahibine tescil işlemlerini tamamlaması için müracaat tarihinden itibaren 18 ay süre

verilir. Bu süreçteki marka tescili ile ilgili tüm yasal sorumluluk müracaat sahibi firmaya aittir.

(7) İmalatçının Türkiye ve KKTC dışında olması halinde, müracaat sahibinin gerçek üretici tarafından yetkilendirilen Türkiye’de yerleşik yasal temsilci ve/veya ithalatçısı olması zorunludur.

Alternatif yakıtlı (LPG/CNG/LNG) araçlar için Seri Tadilat/Seri İmalat Tip Onay Belgesi, Distribütör Onayı ve Araç Listesi Onayı

MADDE 12 – (1) Müracaat dosyasında eksik bulunması halinde eksikliklerin tamamlanması için firmaya süre verilir. Bu süre üç (3) aydan fazla olamaz. Firmanın verilen süre içerisinde eksikliklerini gidermemesi halinde, yapılan tüm hizmetlerin ücreti fatura edilerek müracaat işleminden kaldırılır. Müracaatın iptali, firmanın yazılı talebi ile de yapılabilir.

(2) İnceleme sonucunun uygun olması durumunda teknik dosya nihai belgelendirme kararı için Araç Proje Belgelendirme Komisyonu’na sunulur. Komisyon kararının olumlu olması halinde firma ile Tip Onay Sözleşmesi imzalanır ve LPG/CNG/LNG Seri Tadilat/Seri İmalat Tip Onay Belgesi düzenlenir.

(3) “Distribütör Onayı” ve “Araç Listesi Onayı” www.tse.org.tr internet sayfasında yayımlanan usul ve esaslara uygun olarak yapılır. İnceleme sonucunun uygun olmaması durumunda, eksikliklerin giderilmesi için firmaya üç (3) ay süre verilir. Bu süre içerisinde eksikliklerini gidermemesi halinde, yapılan tüm hizmetlerin ücreti fatura edilerek müracaat işleminden kaldırılır.

(4) Hizmet Yeterlilik Belgesi olan LPG/CNG/LNG montajı yapan işyerlerine üretim yeri incelemesi yapılmaz. Ancak gerekli görüldüğü takdirde, OMB tarafından da ayrıca üretim yeri incelemesi yapılabilir.

İthal araçların gümrüklerde incelenmesi, uygunluk yazıları ve/veya uygunluk belgeleri

MADDE 13– (1) Müracaat, www.tse.org.tr internet sayfasında yayımlanan güncel prosedürler çerçevesinde belirtilen evrakla, elektronik ortamda firma yetkilisi ve/veya yetkili mühendisi tarafından yapılır. Evrakın eksik olması durumunda, müracaat sahibine eksiklikleri tamamlaması için otuz (30) günü aşmamak üzere süre verilir. Bu süre içerisinde eksikliklerin giderilmemesi halinde, yapılan tüm hizmetlerin ücreti fatura edilerek müracaat işleminden kaldırılır.

(2) İthal araç uygunluk değerlendirmesi, Bakanlık tarafından yayımlanan yönetmelik, tebliğ ve talimatlara uygun olarak hazırlanan prosedürlere göre gerçekleştirilir.

(3) Münferit Araç Uygunluk Belgesi; 311 sayılı Milli Emlak Genel Tebliği, 3212 sayılı Silahlı Kuvvetler ihtiyaç fazlası mal ve hizmetlerin satışı kanunu, 4645 Sayılı Emniyet Genel Müdürlüğüne ait araç gereç Mal ve Malzemenin Satışı Kanunu kapsamında satışı sunulan araçlar için de düzenlenebilir.

Proje tetkik ve tasdik usulleri

MADDE 14 – (1) Proje tetkik ve tasdik işlemleri OMB tarafından hazırlanarak yayımlanan uygulama esasları çerçevesinde gerçekleştirilir.

(2) Proje ve belgeler yetki belgesi almış Makine Mühendisleri tarafından tanzim edilerek OMB veya TSE taşra teşkilatı personeli Makine Mühendisleri veya Araç Proje Dış İnceleme Elemanları tarafından proje raporu, hesaplar, teknik resimler ve münferit araç uygunluk belgesi kontrol edilir ve yetkililerce onaylanır.

(3) Projeyi incelemek üzere atanan uzman/dış inceleme elemanı tadil edilen araç üzerinde gerekli gördüğü hallerde inceleme yapabilir. Bu durumda, Ek 1’de belirtilen teknik hizmet ücreti ve/veya inceleme giderleri ücreti faturaya eklenir.

(4) Tasdik edilmeyen projeler üzerine “tasdik edilmemiştir” kaşesi basılır ve yapılan tüm hizmetlerin ücreti fatura edilerek müracaat işleminden kaldırılır.

Muayene ve deneyler

MADDE 15 – (1) AİTM Seri Tadilat/Seri İmalat Tip Onayı Belgesi incelemelerinde, ilgili Yönetmelikte istenilen muayene, deney ve incelemelerin yapılacağı Prototip araç/araçlar belirlenerek firmaya bildirilir. İnceleme heyeti, gerekli gördüğü takdirde ilave prototip araç/araçlar talep edebilir.

(2) Gümrüklerde ithal araç incelemesinde, ilgili mevzuatında bir metot öngörülmediği durumlarda örnekleme yoluyla araç tip ve sayısı tespit edilerek inceleme yapılır.

(3) Onay Kuruluşu tarafından atanmış teknik servisler ile laboratuvarlarca ve Avrupa Birliği’nde yerleşik teknik servislerce düzenlenen deney belgesi ve/veya muayene ve deney raporları kabul edilebilir.

Belge sahibi firmanın marka, adres, unvan ve/veya statü değişikliği

MADDE 16 - (1) AİTM Seri Tadilat/Seri İmalat Tip Onay Belgesi sahibi her ne sebeple olursa olsun müracaat için gerekli olan evrak bilgilerinde değişiklik olması durumunda, bunu en geç otuz (30) gün içinde OMB’ye bildirmek ve bununla ilgili belgeleri göndermekle mükelleftir.

(2) Üretim/montaj yeri değişmemek kaydıyla, adres, unvan ve/veya hukuki statüsü değişen belge sahibi firma, müracaatta istenen belgeleri yeni unvanı ve/veya statüsü için düzenlenmiş olarak sunması halinde; daha önce almış olduğu muayene ve deney raporlarının geçerli olduğu kabul edilerek, üretim/montaj yerinde yeniden inceleme ve prototip araç üzerinde muayene ve deneyler yapılmadan, Araç Proje Belgelendirme Komisyonu kararı ile belge sahibi firmanın yeni adresi, unvanı ve/veya statüsü adına belge yeniden düzenlenebilir. İlgili birim amiri gerek gördüğü takdirde, firmada inceleme yapılabilir.

(3) AİTM Seri İmalat Tip Onay Belgesi sahibi firmanın belgelendirilmiş bir ürününün mevcut markasının değişikliğini talep etmesi ve müracaat için gerekli olan evrakı yeni markası için sunması halinde, üretim yeri ve/veya prototip araç incelemesine gerek kalmaksızın Araç Proje Belgelendirme Komisyonu kararı ile yeni markaya göre belge yeniden düzenlenebilir. İlgili birim amiri gerek gördüğü takdirde, firmada inceleme yapılabilir.

(4) Üretim/montaj yeri adresinin değişmesi durumunda; firma müracaatına müteakiben firmanın yeni üretim/montaj yerinde yapılacak inceleme neticesine göre yeni belge ücreti alınarak Araç Proje Belgelendirme Komisyonu kararı ile belge/belgeler yeniden düzenlenir.

Kapsam değişikliği

MADDE 17 - (1) Temel araç Tip Onay Belgesi’nde kapsam değişikliği yapılması durumunda AİTM Seri Tadilat Tip Onay Belgesi’nde de kapsam değişikliği yapılabilir.

(2) Alternatif yakıtlı (LPG/CNG/LNG) araçlar için Seri Tadilat/Seri İmalat Tip Onay Belgesine; yeni bir tip, genel ticari tanım ya da varyant eklenmesi gerektiği durumlarda kapsam değişikliği yapılabilir.

(3) Alternatif yakıtlı (LPG/CNG/LNG) araçlar için; distribütör/ana firma dosyasında araç ve/veya aksam listesi değişikliği yapılmak istenmesi durumunda, kapsam değişikliği yapılabilir.

(4) Kapsam değişikliği için OMB'ye yazılı müracaatta bulunulması ve OMB tarafından yapılacak incelemenin olumlu sonuçlanması halinde belgenin/dosyanın kapsamı Araç Proje Belgelendirme Komisyonu kararı ile değiştirilebilir.

(5) İlgili birim amirinin firmada yeniden inceleme yapılmasına gerek görmediği durumlarda belgenin kapsamı, üretim yeri ve/veya prototip araç incelemesine gerek kalmaksızın Araç Proje Belgelendirme Komisyonu kararı ile değiştirilebilir.

Belge yeniden düzenleme

MADDE 18 - (1) Belge sahibi firmanın belgesinin zayı olması, tahribata uğraması, belgeyi düzenleyen yetkili mühendisten kaynaklanan yazım hataları vs. nedenlerle tekrar belge düzenlenmesini talep etmesi halinde, eski belge iptal edilir ve belge yeniden düzenleme ücreti alınarak yeni belge numarası ile belge yeniden düzenlenir.

Belge güncelleme

MADDE 19 – (1) TSE, gerekli gördüğü hallerde belgelendirme kriterlerinde yapılandırma vb. nedenlerle değişiklik yapabilir ve verdiği belgelerin kendi belirleyeceği şartlar dâhilinde güncellenmesini firmadan talep edebilir.

Sözleşmenin akdi

MADDE 20 - (1) Firma ile müracaat sırasında imzaladığı OMB Hizmet Sözleşmesi'ne ilave olarak, AİTM Seri Tadilat/Seri İmalat Tip Onay Belgesi verilen araçlarla ilgili tasarım ve imalat hatalarından doğabilecek her türlü hukuki, idari, mali ve teknik sorumlulukları da ihtiva eden Tip Onay Sözleşmesi imzalanır.

Ara kontrol

MADDE 21 – (1) AİTM Seri Tadilat/Seri İmalat Tip Onay Belgesi verilen firmalarda iki yıl içerisinde en az bir kere ara kontrol yapılır.

(2) Hizmet Belgelendirme amacı ile yapılan incelemeler, ara kontrol olarak kabul edilebilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM **Mali Hususlar**

Ücretler

MADDE 22 – (1) Firmalara bu yönerge kapsamında verilen hizmetlerden dolayı aşağıda maddeler halinde belirtilmiş olan türdeki ücretler, Ek 1'de verilen ücretlendirme çizelgesine göre tahakkuk ettirilir.

a) Belgelendirme giderleri avansı

Belge için yapılan müracaat esnasında belgelendirme hizmetleri ile ilgili yapılacak harcamalardan mahsup edilmek üzere Ek 1'de belirtilen miktarda avans olarak alınan ücrettir.

b) Teknik hizmet ücreti

AİTM Seri Tadilat/Seri İmalat Tip Onay Belgesi müracaatına istinaden yapılan incelemelerde; teknik hizmet ücreti, görevli inceleme uzmanı/uzmanlarının, gün içerisinde gerçekleştirdiği üretim yeri inceleme sayısından bağımsız olarak, her bir firmada, uzmanların buldukları gün başına Ek 1'de belirtilen miktarda tahakkuk

ettirilen ücrettir. İnceleme için geçen sürenin, günü tamamlamaması veya aynı gün birden fazla firmanın ziyaret edilmesi halinde teknik hizmet ücreti, her bir firma için ayrı ayrı ve tam olarak tahakkuk ettirilir.

Teknik hizmet ücreti; Gümrüklerde Araç İncelemesi için müracaat edilen her bir dosya başına, AİTM Münferit Araç Uygunluk Belgesi (İmalat/İthalat/Tadilat/Karayolu Uygunluk) incelemelerinde ve Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından akreditasyon kapsamında sınırlı teknik servis adına muayene ve deney yapma izni verilen firmalar tarafından yapılan muayene ve deneylere nezaret edilmesi hususunda her bir araç için Ek 1’de belirtilen miktarlarda tahakkuk ettirilir.

c) İnceleme giderleri ücreti

İnceleme giderleri ücreti, inceleme amacıyla görevlendirilen uzmanların, ulaşım, konaklama ve harcırahları ile ilgili olarak firmaya inceleme süresine göre tahakkuk ettirilen ücrettir.

ç) Yeni belge ücreti

Yeni belge ücreti, belgelendirme faaliyetleri sonucunda düzenlenen her belge karşılığı tahakkuk ettirilen ücrettir.

d) Kapsam değişikliği ücreti

Kapsam değişikliği ücreti, madde 17’de açıklanan durumlarda Ek 1’de belirtilen miktar karşılığı tahakkuk ettirilen ücrettir.

e) Belge yeniden düzenleme ücreti

Belge yeniden düzenleme ücreti, madde 18’de açıklanan durumlarda Ek 1’de belirtilen miktar karşılığı yeniden düzenlenecek her belge karşılığı tahakkuk ettirilen ücrettir. OMB’dan kaynaklanan yazım hatalarından ve mücbir sebeplerden dolayı yeniden belge tanzim edilmesi halinde bu ücret alınmaz.

f) Belge güncelleme ücreti

Belge güncelleme ücreti, madde 19’da açıklanan durumlarda her belge karşılığı tahakkuk ettirilen ücrettir. Bu ücret OMB’nin belirleyeceği şartlar dahilinde, firmaya geçiş süresi tanınması gereken vb. durumlarda alınmayabilir.

g) Dosya inceleme ücreti

AİTM Seri Tadilat/Seri İmalat Tip Onay Belgesi müracaatlarında; müracaattan vazgeçilmesi veya inceleme sonucunda hiç belge verilmemesi durumunda alınacak asgari ücret olup, bu yönergenin Madde-25’ine göre talepten vazgeçildiği tarihe kadar yapılan belgelendirme işlemlerine yönelik ücretler ayrıca tahsil edilir.

ğ) AİTM münferit tadilat dosya tetkik ve tasdik ücreti

Yetki belgeli mühendisler tarafından hazırlanan tadilat projelerinin tetkiki ve tasdiki için Ek 1’de tespit edilen miktarda alınan ücrettir. Bu ücret müracaat esnasında ödenecektir.

h) Engelli araç tadilatı ücreti

Engelliler için yapılan tadilat projelerinin tetkiki ve tasdiki için Ek 1’de belirtilen miktarda alınan ücrettir. Hâlihazırda engelli aracı olan araçların orijinal haline dönüşümü tadilatları bu kapsamda değerlendirilmez.

ı) Rapor ücreti

Teknik muayene neticesinde düzenlenen teknik muayene raporu karşılığında Ek 1’de belirtilen miktarda alınan ücrettir.

Ödeme yapma şekli

MADDE 23 - (1) Ödemeler TSE’nin muhasebe veznelerine makbuz karşılığı, bankalardaki OMB hesap numaralarına ödeme referansı olarak ve varsa fatura numarası belirtilerek veya TSE’nin göstereceği sair ödeme vasıtaları ile yapılır.

(2) OMB’den hizmet alan firma, zamanında ödemediği faturalarla ilgili borcunu, tahakkuk ettirilecek gecikme zammıyla birlikte ödemekle yükümlüdür. Gecikme zammı, borcun muaccel olduğu tarihten itibaren hesaplanır. Borçlarını süresi içinde ödemeyenlere 3095 sayılı kanuni faiz ve temerrüt faizine ilişkin kanunun 1. maddesine göre belirlenen oranda faiz uygulanır.

Firmanın mali yükümlülükleri

MADDE 24 - (1) Belgelendirme hizmeti alan taraflar, tahakkuk ettirilen faturaları otuz (30) gün içerisinde ödemekle yükümlüdür. Bu süre içerisinde ödenmemiş alacaklarda müracaat sahibi ve/veya belge sahibi firma herhangi bir ihtara gerek kalmaksızın temerrüde düşmüş sayılır.

Hizmet talebinden vazgeçilmesi halinde ücretlendirme

MADDE 25 - (1) Belgelendirme hizmeti verilirken hizmetin herhangi bir aşamasında müracaat sahibinin hizmet talebinden vazgeçmesi halinde bu hususun TSE’ye bildirim tarihine (TSE evrakına kayıt tarihi) kadar geçen süre içerisinde verilen hizmetlere ilişkin ücretleri müracaat sahibi firma ödemekle yükümlüdür.

BEŞİNCİ BÖLÜM

TSE’nin ve Firmaların Yükümlülükleri

Firmanın yükümlülükleri

MADDE 26 – (1) Firma, ilk inceleme sırasında ve daha sonra yapılacak ara kontrollerde, TSE tarafından görevlendirilen İnceleme Uzman / Uzmanları tarafından gerekli görülecek her türlü bilgi ve belgeleri doğru ve eksiksiz olarak vermekle ve çalışmalarda gerekli kolaylığı sağlamakla,

(2) Hiçbir bildirim gerek kalmaksızın sözleşme konusu yönetmelik, tebliğ ya da diğer mevzuatta yapılacak değişiklikleri takip etmekle ve şartları yerine getirmekle,

(3) AİTM Seri Tadilat/Seri İmalat Tip Onay Belgesi ile belirlenmiş şartlara uygun üretim yapmak ve piyasaya uygun özelliklerde ürün arz etmekle,

(4) Müracaat dokümanlarındaki bilgilerde veya üretim yeri incelemelerinde tespit edilen hususlarda meydana gelen değişiklikleri, otuz (30) gün içerisinde yazılı olarak TSE’ye bildirmek ve bununla ilgili belgeleri göndermekle,

(5) Üretimini bir müddet için durdurması veya üretimden vazgeçmesi durumunda TSE’yi yazılı olarak haberdar etmekle,

(6) Ürün üzerinde yapacağı değişiklikleri TSE’ye bildirmekle,

(7) Bu yönerge kapsamında verilen hizmetlere ilişkin olarak adına tahakkuk ettirilen ücretleri belirtilen süre içerisinde ödemekle,

(8) Üçüncü taraflardan kendisine bildirilen ürünün yönetmeliklere uygunluğu ile ilgili olan şikâyetlerin, bu şikâyetlerle ilgili olarak ürünün uygunluğunu ilgilendiren hatalar için aldığı önlemlerin kaydını tutmakla, talep edildiğinde OMB yetkililerinin incelemesine hazır bulundurmakla yükümlüdür.

(9) Firma, belgesini hiçbir kişi veya kuruluşa devredemez.

(10) Firma, belgelerini kısmen veya okunmayı zorlaştıracak bir şekilde çoğaltamaz, belgelerin aslını veya kopyalarını tahrif edemez.

TSE'nin yükümlülükleri

MADDE 27 - (1) TSE, bu yönerge hükümlerinde meydana gelecek değişiklikleri firmaya bildirmekle yükümlüdür. Bu yönerge ve diğer belgelendirme kriterlerinde yapılacak her türlü değişikliğin TSE resmi internet sitesinde yayınlanması tebligat hükmünde olup, TSE bu bakımdan yükümlülüklerini yerine getirmiş sayılır.

(2) TSE, vermekte olduğu belgelendirme hizmetleri esnasında, hizmet verdiği kuruluşlardan temin ettiği bilgi ve dokümanlar hakkında, yasal olarak gerekli haller dışında üçüncü taraflara bilgi veremez.

ALTINCI BÖLÜM

Sözleşme Konusu Teknik Esaslardaki Değişiklikler ve Düzeltmeler

Tadil, revize ve geçiş süresi

MADDE 28 - (1) Firma, sözleşme konusu yönetmelik, tebliğ ya da diğer düzenleyici mevzuatta değişiklik olması durumunda, yürürlük tarihine kadar yapılan değişiklikleri yerine getirmekle ve uymakla yükümlüdür.

(2) Yönetmelik, tebliğ ya da diğer düzenleyici mevzuatın yürürlük tarihine kadar müracaat etmeyen firmanın belgesi hiçbir bildirimle gerek kalmaksızın askıya alınır. Askıya alınan belgeler için otuz (30) gün süre tanınır. Tanınan süre sonunda da herhangi bir müracaat ve inceleme olmaması durumunda firmanın belgeleri iptal edilir.

(3) Yönetmelik, tebliğ ya da diğer düzenleyici mevzuatın yürürlük tarihine kadar müracaat edilip, yapılan incelemeden olumlu sonuç alınması halinde yeni belge düzenlenir. Yeni Belge düzenlenmesi gerektirmeyen durumlarda ise, müracaata esas teşkil eden yapılan inceleme hakkında firmaya yazı verilebilir. Olumsuz sonuç alınması halinde sözleşmenin feshi ile birlikte belge iptal edilir.

(4) Yönetmelik, tebliğ ya da diğer düzenleyici mevzuatın yürürlük tarihinden önce müracaat yapılması durumunda, inceleme yürürlük tarihinden sonra da yapılabilir. Fakat inceleme tamamlanana kadar hiçbir bildirimle gerek kalmaksızın belge askıya alınabilir.

YEDİNCİ BÖLÜM

Yönergeye Aykırı Hareket

Aykırı hareket

MADDE 29 - (1) Firmanın işyerinde olumsuz yönde bir değişiklik olduğunun veya Yönerge ile sözleşmenin diğer hükümlerine aykırı hareket ettiğinin tespiti halinde TSE, gerekli düzeltmeyi sağlamak amacıyla aşağıdaki uygulamaları sırasıyla veya aykırılığın önem derecesine göre herhangi birinden başlayarak tatbik eder.

(2) TSE bu uygulamaların her kademesinde gerekli gördüğü incelemeleri yapmak ve yeni düzeltici taleplerde bulunmak yetkisine sahiptir.

Uyarma

MADDE 30- (1) TSE tespit ettiği aykırılıkların derhal veya belirli bir süre içinde giderilmesi için firmaya uyarı bildiriminde bulunur. Firma tebligattan sonra gereğini yerine getirmek ve almış olduğu tedbirleri on beş (15) gün içerisinde bir raporla TSE'ye bildirmekle yükümlüdür.

Sözleşmenin feshi

MADDE 31 – (1) Sözleşme; firmanın talebi üzerine karşılıklı olarak veya tip onayının dayanağı olan teknik esasların iptal edilmesi veya madde 30'a göre yapılan uyarıya rağmen aykırılığın devam ettiğinin tespiti veya ilk defa tespit edilen aykırılığın önem derecesi göz önünde bulundurularak TSE tarafından tek taraflı fesih edilir. Bu durumda Firma, fesihten doğan masrafları ve mevcut borçlarını ödemekle yükümlüdür.

(2) Firmanın kendi isteği ile fesih talebinde bulunması, mali yükümlülüklerini yerine getirmemesi veya madde 28'e göre verilen süre sonunda müracaat yapılmaması halinde, Araç Proje Belgelendirme Komisyonu kararı ile fesih işlemi gerçekleştirilir.

İade

MADDE 32 – (1) Fesih kararları, TSE tarafından gerekli görüldüğünde Resmî Gazetede, TSE yayın organlarında ve günlük gazetelerde yayımlanır. Firma fesih kararının tebliğinden itibaren derhal belge kullanmaya son verir. Firma kendisine verilmiş belgeleri on beş (15) gün içerisinde TSE'ye iade eder.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Belgenin Haksız Kullanımı

MADDE 33 - (1) Bu yönergeye göre düzenlenecek belgesini veya markasını; sözleşme akdetmeksizin kullanan, sözleşmesi herhangi bir nedenle sona erdiği halde belgesini veya markasını kullanmaya devam eden, kapsamı dışında kullanan ya da firma adına düzenlenmiş belgeyi başka firmalara kullandığı anlaşılan firmalar aleyhine gerekli hukuki ve cezai işlemler yapılmak üzere tüm ilgili dokümanlar Hukuk Müşavirliği'ne derhal bildirilir.

DOKUZUNCU BÖLÜM

Genel Hükümler

Yönergede hüküm bulunmayan haller

MADDE 34 - (1) Bu yönergede belirtilmeyen hususlardaki uygulamalar, ilgili Tebliğ, Yönetmelikler ve sair meri mevzuata göre yapılır.

Diğer mevzuat hükümleri

MADDE 35 - (1) Araçla ilgili belge verilmiş olması, Firmayı Kanun, Tüzük, Kararname, Tebliğ, Yönetmelik vb. şartlarına ve diğer mevzuat hükümlerine uyma yükümlülüğünden kurtarmaz.

İtiraz

MADDE 36 – (1) Firma TSE kararlarına tebellüğ tarihinden itibaren on beş (15) gün içerisinde itiraz edebilir. İtirazın incelenmesinden sonra TSE'nin vereceği karar kesindir.

Fesihden sonra yeni müracaat

MADDE 37 – (1) TSE tarafından yönergenin 31'inci maddesine göre sözleşmesi ve belgesi fesih edilen firmanın feshe konu olan ürünü için; aynı veya değişik markalarda, unvanlarda ve üretim yerlerinde olsa dahi yapacağı yeni müracaat altı (6) ay içerisinde işleme konulmaz.

Yargı yeri

MADDE 38 - (1) Belge almak için TSE'ye müracaat yapan firmalar bu yönerge hükümlerine eksiksiz olarak uymayı kabul etmiş sayılır. Çıkacak ihtilaflarda sözleşmeyle belirlenmiş olan yetkili mahkeme ve icra dairesinin yanı sıra, Ankara Mahkeme ve İcra Daireleri de yetkilidir.

ONUNCU BÖLÜM

Yönergede Değişiklik, Yürürlük ve Yürütme

Yönergenin değiştirilmesi

MADDE 39 - (1) TSE iş bu Yönergeyi ve Ek 1'deki ücretleri önceden haber vermeksizin her zaman değiştirme hakkına sahiptir.

Yürürlük

MADDE 40 – (1) Bu Yönerge Yönetim Kurulunun **28 Şubat 2013** tarihli ve **XVIII/74-537** sayılı kararı ile kabul edilmiş olup; **1 Nisan 2013** tarihinde yürürlüğe girer.

GEÇİCİ MADDE 1. – (1) Teknik Dosya Uygunluk Yazısı verilmesi işlemleri, TSE tarafından belirlenecek ilgili birimi tarafından yapıncaya kadar OMB tarafından yürütülmeye devam edilecektir.

(2) Teknik Dosya Uygunluk Yazısı işlemleri için, Ek 1'de verilen ücretlendirme çizelgesine göre belirlenmiş ücretler tahakkuk ettirilir.

Yürürlükten kaldırma

MADDE 41 – (1) Bu Yönergenin yürürlüğe girmesi ile “Karayolu İle Tehlikeli - Tıbbi - Bitkisel - Atık Yağ - PİL / Akümülatör Atık Taşıma Aracı Uygunluk Belgeleri” ve “Karayolu İle Tehlikeli Madde Taşıma Aracı Uygunluk Belgesi” ile ilgili hükümleri hariç olmak üzere 23 Eylül 2005 kabul ve 1 Kasım 2005 yürürlük tarihli “Araç Tadilat İnceleme ve Onay Yönergesi” yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürütme

MADDE 42- (1) Bu Yönerge hükümlerini Yönetim Kurulu yürütür.

ARAÇ PROJE MÜDÜRLÜĞÜ
ARAÇ PROJE FAALİYETLERİ, BELGELENDİRME VE İNCELEME
HİZMETLERİNE ESAS ÜCRET ÇİZELGESİ

Sıra No.	Hizmete Esas Konu	Ücret (TL.)
1	AİTM SERİ TADİLAT / SERİ İMALAT TİP ONAY BELGESİ İNCELEMESİ	
	a) Belgelendirme Giderleri Avansı	1.000,00
	b) Teknik Hizmet Ücreti (Firma/(adam/gün))	200,00
	c) İnceleme giderleri ücreti	⁽¹⁾
	d) Yeni belge ücreti	500,00
	e) Kapsam değişikliği	125,00
	f) Belge yeniden düzenleme	125,00
	g) Belge güncelleme	125,00
	h) Adres değişikliği (Üretim yerinin değişmesi durumunda)	500,00 ⁽²⁾
	i) Dosya inceleme ücreti	500,00 ⁽³⁾
2	AİTM LPG/CNG/LNG SERİ TADİLAT TİP ONAY BELGESİ İNCELEMESİ	
	a) Yeni belge ücreti	
	• 1-50 Araç İçin	300,00
	• 51-100 Araç İçin	600,00
	• 101-150 Araç İçin	900,00
	• 151-200 Araç İçin	1.200,00
	• 201-300 Araç İçin	1.700,00
	• 301-500 Araç İçin	2.200,00
	• 501-700 Araç İçin	2.500,00
	• 701-1000 Araç İçin	3.100,00
	• 1001-1500 Araç İçin	3.800,00
	• 1501 -2000 Araç İçin	4.500,00
	• 2001 -3000 Araç İçin	5.200,00
	• 3001 ve üzeri Araç İçin	5.900,00
	b) Kapsam değişikliği (Firma) (Her bir Tip Onay Belgesi için) (Daha önce alınmış bir tip onay belgesindeki araçlara yeni bir tip, genel ticari tanım ya da varyant eklenmesi durumunda)	30,00
	c) Belge yeniden düzenleme (Firma) (Her bir Tip Onay Belgesi için) (Daha önce düzenlenmiş olan bir belgenin tekrar düzenlenmesi halinde)	30,00
d) Dosya incelemesi ve kabulü (Distribütör/Ana firma)	1.000,00	
e) Kapsam değişikliği (Araç ve aksam listesi değişikliği) (Distribütör/Ana firma)	300,00	
f) Belge yeniden düzenleme (Adres, unvan, marka değişikliği vb.) (Distribütör/Ana firma)	300,00	

3	GÜMRÜKLERDE İTHAL ARAÇ İNCELEMESİ	
	a) Teknik Hizmet Ücreti (Her bir dosya başına)	200,00
	b) İnceleme giderleri ücreti	(1)
	c) İthal Araç Uygunluk Yazısı (Her parti için)	
	• 1-5 araç için	150,00
	• 6-50 araç için	250,00
	• 51 - 150 araç için	400,00
	• 151 ve üstü araç için	500,00 (4)
4	AİTM MÜNFERİT ARAÇ UYGUNLUK BELGESİ (İTHALAT/İMALAT) İNCELEMESİ	
	a) Teknik Hizmet Ücreti (Her bir araç için)	250,00
	b) İnceleme giderleri ücreti	(1)
	c) Münferit Araç Uygunluk Belgesi (İthalat/İmalat) Ücreti (Antika araçlar dâhil)	750,00
5	AİTM MÜNFERİT ARAÇ UYGUNLUK BELGESİ (KARAYOLU UYGUNLUK) İNCELEMESİ	
	a) Teknik Hizmet Ücreti (Her bir araç için)	50,00
	b) İnceleme giderleri ücreti	(1)
	c) AİTM Münferit Araç Uygunluk Belgesi (Karayolu Uygunluk) Ücreti (Bedelsiz, Teşvik, TASIŞ vb.)	100,00
6	AİTM MÜNFERİT ARAÇ UYGUNLUK BELGESİ (TADİLAT) DOSYA İNCELEMESİ	
	a) Teknik Hizmet Ücreti (Her bir araç için)	50,00 (6)
	b) İnceleme giderleri ücreti	(1)
	c) Dosya tetkik ve tasdik ücreti	100,00 (5)
	d) Engelli araç tadilatı ücreti (Sadece özel tertibat takılması durumunda)	10,00
7	TEKNİK DOSYA UYGUNLUK YAZISI DOSYA İNCELEMESİ	
	a) Dosya inceleme ücreti	750,00
	b) Yazı güncelleme	100,00
8	TEKNİK SERVİS ADINA MUAYENE VE DENEY YAPMA İZİNİ VERİLEN FİRMALAR TARAFINDAN YAPILAN MUAYENE VE DENEYLERE NEZARET EDİLMESİ	
	a) Teknik Hizmet Ücreti (Her bir araç için)	250,00
9	OKUL SERVİS ARACI TEKNİK MUAYENE RAPORU	
	a) Rapor ücreti	(7)
10	ONAYLI BELGE SURETİ	5,00

(1) İnceleme amacıyla görevlendirilen uzmanların, ulaşım, konaklama ve harcırahları inceleme süresine göre hesaplanarak tahakkuk ettirilir.

(2) Üretim yeri fiilen değişmeksizin sadece adres bilgilerinde (numarataj, sokak isminin, bina numarasının değişmesi gibi) yapılan değişikliklerde bu ekin 1-f maddesine göre belge yeniden düzenleme ücreti tahakkuk ettirilir.

(3) Müracaattan vazgeçilmesi veya inceleme sonucunda hiç belge verilmemesi durumunda alınacak asgari ücret olup, bu yönergedeki Madde-25'e göre vazgeçildiği tarihe kadar yapılan belgelendirme işlemlerine yönelik ücretler ayrıca tahsil edilir.

(4) Araç sayısının 151'den fazla olması halinde 500,00 TL ücretin yanı sıra her bir araç için 2 TL daha ücret alınır. (örneğin 160 araç için alınacak ücret 500 TL + ((160-151)x2)=518 TL)

(5) Tasdik edilmeyen dosya için eksiklikleri giderildikten sonra yeniden müracaat edilmesi durumunda dosya tetkik ve tasdik ücretinin yarısı her müracaat için ilave olarak alınır.

(6) Aracın TSE dışında incelenmesi durumunda teknik hizmet ücreti 4-a maddesine göre alınır.

(7) OMB Teknik Servis Hizmeti Yönergesi'ndeki "Teknik Servis Ücreti" alınır.

Ücret çizelgesinde belirtilen ücretlere KDV dâhil değildir.